

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XXVI. Quando, & quomodò procurator constitutus ad resignandum beneficium possit revocari, & quæ requirantur ut talis revocatio sit valida: quibus & quomodò sit notificanda: & in quibus casibus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

sentur, ab officio autoritate Curie Parliamenti removendos esse.

Super ejus arresti verificatione, cum formata fuisset oppositio parte magni Regij Elemosinarij, nec non parte plurium Cardinalium, Episcoporum, Ducum, Comitum, & aliorum interesse habentium; superma Parliamenti Curia, rejectis hujusmodi oppositionibus, mandavit procedi ad publicationem literarum patentium Regie Majestatis; respectu dumtaxat distributionis fructuum dictorum hospitalium, sine præjudicio jurisdictionis Ecclesiasticæ quoad spiritualia, & quoad personas Ecclesiasticas: & saluâ Prælati facultate duos probos homines in quolibet loco deputandi, qui Judicibus Regijs assistere possint, non retardata tamen executione edicti Regij. Quæ facultas similiter præsentis fundatoribus & Patronis concessa fuit, sine retardatione Regie voluntatis, duos probos viros, ut supra, deputandi. Quæ executione facta, reservavit sibi Parliamentum facultatem jus dicendi super redditione computorum dictorum locorum, & super aliis juribus ad Patronum laicum pertinentibus. Hujusmodi autem arrestum latum fuit die 4. Februarii ejusdem anni 1545.

Adesset etiam simile edictum Caroli IX. anno 1561. mense Aprilis, & aliud ejusdem Regis, anno 1566. quibus hæc cura hospitalium committitur Judicibus laicis: ut refert Fontanon *tom. 4. tit. des malades, hospitaux*, &c. fol. mihi 583.

Cui accessit edictum Henrici III. sub die 14. Augusti, & verificatum in Parlamento die 7. Septembris 1585. quo revisio rationum administrationis hospitalium, confraternitatum, & aliorum locorum piorum committitur Judicibus Regijs cujuslibet loci, in prima instantia; & supremis curijs Parliamenti in secunda: apud Fontanon *tom. 4. fol. 957*.

Tempore autem Henrici magni, anno videlicet 1606. constitutum fuit ut magni Regij Elemosinarij autoritate, seu per commissarios aut vicarios ab illo deputandos, procederetur ad generalem hospitalium, & aliorum similium locorum piorum reformationem, auditionem & revisionem generalem computorum administratorum, colonorum, seu summariorum & commissariorum, penes quos horum locorum cura fuerat: & pecunie ex illo reliquatu provenientes, destinatae fuerunt ad solarium nobilium & militum mutilatorum: & pro hujus Edicti executione, stabilita fuit curia nuncupata *La chambre de la charité*, quæ tamen revocata fuit, & res ad antiquas ordinationes reducta anno 1611.

Verum Ludovicus XIII. per suas literas in formam Edicti publicatas 24. Octobr. an. 1612. crexit cameram generalem reformationis hospitalium, leprosariorum, & aliorum locorum piorum, compositionem ex quatuor Consiliariis, & supplicum libellorum Magistris, *Maîtres des Requêtes ordinaires de son hôtel*, una cum quatuor magni consilij Consiliariis; ut simul magno cum Gallie Elemosinario, seu ejus Vicariis, vel quinque ex ipsis in aliorum absentia, seu impedimento; instante Regio Procuratore Generali, seu ejus Substituto; serio intendant horum locorum reformationi, computorum redditioni, seu revisioni, usurpationum punctioni, & correctioni, & generaliter super litibus occasione præmissorum motis, vel movendis, jus dicendi; cum annexis, & connexis. Et in casum appellationis cognitio magno Regio Consilio tributa fuit, sublata omnibus Judicibus inferioribus judicandi facultate, prout hæc omnia refert Carolus Chapusseau Doctor Gallus in suo tract. de Jurisdic. Gallie, cap. 17. Melius tamen esset, si & jurisdic. Ecclesiastica con-

Tom. I. Pars I.

servaretur, & sancta Concilij Tridentini dispositio executioni demandaretur.

Sexto, quod attinet ad campanas in privatis Ordinibus constitutas; certum est illas ibidem teneri non posse, ut publice pulsentur sine Episcopi licentia; cum ad loca illa universus populus minime convocetur: ut notant DD. communiter in cap. patentibus 10. de privileg. Fusch. de visit. lib. 1. cap. 14. numero 5.

Licet tamen est, ibidem habere campanulam ad usum privatum, non quæ publice pulsetur: ut bene comprobatur Barbof. in d. cap. patentibus, num. 6.

Ultimo, quoad præcedentiam in processionibus, servanda est consuetudo: si autem adit abusus, nemo dubitat quin Episcopus providere possit. Intentio tamen sacri Concilij est, ut Episcopus similes controversias, quantum fieri potest, componat omni appellatione remota, quoad effectum suspensivum; ita ut decreta Episcopi mandentur executioni, non obstante appellatione, sine præjudicio jurium partium in gradu appellationis deducendorum: ut legitur in Concil. Trident. sess. 25. de Regular. cap. 13. Barbof. in decis. Apostol. decis. 590. num. 1. Ubi de materia præcedentiae plurima notatu digna per totum illud caput, ex mente Cardinalium concilij interpretum, referuntur.

CAPUT XXVI.

Quando, & quomodo procurator constitutus ad resignandum beneficium possit revocari. Et quæ requirantur, ut talis revocatio sit valida. Quibus, & quomodo sit notificanda. Et in quibus casibus res dicatur integra, ad hoc ut revocatio sortiat effectum, tam de jure communi, quam de jure Gallico. Et quod revocans mandatum ad resignandum, teneatur ad interesse & expensas. Et quomodo taxari debeant. Item de executione simplicis signature in Gallia. Et de regressu ob non solutionem pensionis.

SUMMARIUM.

1. Mandatum ad resignandum beneficium revocari potest.
2. Ampliatur; etiam si factum fuerit cum juramento.
3. Procurator constitutus cum juramento de non revocando, non potest revocari, nisi ex causa de novo superveniente.
4. Fallit in constitutione procuratoris ad resignandum, qui revocari potest, non obstante promissione jurata de non revocando.
5. Revocatio procuratoris, sive tacita, sive expressa, debet notificari.
6. Tacite multis modis procurator revocatur, veluti per constitutionem secundi procuratoris.
7. Ampliatur; etiam si procurator secundo loco constitutus, mandatum non acceptaverit.
8. Procurator non revocatur per constitutionem secundi, quando in secundo instrumento adest clausula, circa revocationem.
9. Si plures procuratores fuerint constituti, utrum omnibus

C 2

28 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerij,

- omnibus intimanda sit revocatio.
- 10 Intimatio revocationis sufficit quod fiat procuratori, vel collatori.
- 11 Intimatio summo Pontifici revocationis fieri debet in Camera, & Cancellaria.
- 12 Intimatio procuratori fieri debet ipsimet, nec sufficit quod fiat cursori.
- 13 Intimatio revocationis, an requiratur pro forma, an verò sufficiat illius sola scientia.
- 14 Intimatio sufficit quod fiat ipsi parti, quando pars est certa; veluti in mandato ad resignandum in favorem, vel ad permutandum.
- 15 Revocatio Procuratoris ad resignandum, fieri debet re integra.
- 16 Consensus praestitus in parva data non est attendendus.
- 17 Consensus causalis quis dicatur.
- 18 Consensus formalis procuratoris ad resignandum in quo consistat; & quomodo differat à causali.
- 19 Post praestitum consensum causalem, licet nondum fuerint expedita littera, utrum procurator ad resignandum constitutus revocari possit.
- 20 Gratiam sola signatura perfectam esse, quomodo intelligatur.
- 21 Ex stilo Romanae curiae, non prius praestatur consensus formalis, quam causalis.
- 22 Regula Cancellariae 44. de consensibus praestandis, non servatur in Gallia.
- 23 Procurator potest bullas expediri facere, quamvis resignans ante bullarum expeditionem moriatur, si illo vivente supplicatio signata fuerit.
- 24 Facto mandato ad resignandum coram summo Pontifice, utrum Ordinarius negotium revocationis expedire possit & varia sunt opinioniones.
- 25 In Gallia servatur opinio Seluae & Barbatiae, quod per constitutionem procuratoris ad resignandum coram Papa, ligatae sunt manus Ordinarii.
- 26 Ampliatur, ut procedat siue revocatio fuerit intimata procuratori, siue non: sufficit tamen scientia procuratoris vel superioris, secundum Doctores Gallos.
- 27 Revocans procuratorem constitutum ad resignandum, vel ad permutandum, tenetur procuratori ad damna illius & interesse, usque ad revocationem intimatam.
- 28 Revocans procuratorem, tenetur etiam ad damna illius, qui cum illo contraxit, & numero 30. Et ad interesse, & expensas omnium quorum intererat, mandatum non esse revocatum.
- 29 Interesse ob revocationem mandati ad resignandum, liquidatur juxta leg. unic. Cod. de sentent. quae pro eo quod interest profer.
- 30 Interesse est difficultis probationis, & nulla certa juris definitione comprehendi potest.
- 31 Interesse singulare iudicis arbitrio liquidatur.
- 32 Interesse aliud est intra rem, aliud extra rem.
- 33 Ob revocationem mandati, solum interesse intra rem debetur.
- 34 Quando quis actum facit jure permittente, solum interesse intrinsecum debetur.
- 35 Interesse tam intra, quam extra rem, debetur in delictis; quamvis duplum excedat: juxta multorum sententiam.
- 36 Revocans mandatum, solum tenetur ad interesse

quod provenit immediate ex revocatione, non autem quod mediate.

- 38 Pensio de jure peti non potest, litteris non confectis.
- 39 In Gallia, sola signatura non habet paratam executionem pro exactione pensionis beneficiis: & qua pro tali executione requirantur.
- 40 Pensionarius habet regressum contra beneficium resignatum, si pensio sibi non solvatur, tam de jure communi, quam de jure Gallico.
- 41 Regressus resignanti concessus, contra resignarium non solventem pensionem, non fuit sublatum per Concilium Tridentinum.

Quidam Abbas monasterij in patria Linguae Occitanae constituti, dictam Abbatiam dimittere volens, fecit mandatum ad illam resignandum in favorem certae personae, in manibus Sanctissimi D.N. Papae, sub reservatione pensionis mille & centum librarum: in vim cuius mandati resignatarius provisiones obtinuit in Romana Curia mense Februarii anni 1633. non obstante revocatione dicti mandati ad resignandum per Dominum Abbatem facta longè ante dictas provisiones, nempe die 18. Novemb. anni 1632. illiusque revocationis intimatione facta tam in Camera, quam in Cancellaria Apostolica eodem mense Novemb. Super quo duae quaestiones propositae fuerunt pro parte Domini Abbatis. Prima, utrum resignatarius esset fundatus in praetensione dictae Abbatiae, & utrum revocatio mandati ad resignandum obstat dicto resignatario. Secunda utrum procedere posset dictus Dominus Abbas resignans viâ executionis, aut quo remedio petere pensionem sibi reservatam, casu quo mallet petere pensionem sibi reservatam, aut quo remedio ipsi consultum esset, tam in partibus Galliae, quam ratione honorum sitorum in locis immediate summo Pontifici subiectis.

Pro resolutione primae difficultatis supponendum est, mandatum ad resignandum simpliciter factum, revocari posse, ut notavit Paris. de resignat. lib. 9. quaest. 25. numero 2. Quod procedit etiam si mandatum fuisset factum cum juramento, quia juramentum debet intelligi secundum naturam actus, cui adjungitur, ut copiose notavit Boët. decis. 207. num. 1. Paris. de resignat. lib. 1. quaest. numero 44. nisi tamen instrumentum iuramentum contineret expressam promissionem de non revocando; tunc enim revocari non posset procurator constitutus, nisi nova superveniente causa: notavit Boët. d. decis. 207. numero 2. Sed hoc non habet locum in constitutione procuratoris ad resignandum; nam si statim constitutum permutasset, non valet resignatio facta per procuratorem. Boët. ibid. numero 3. in fin. Quod tamen intelligendum est, ut locum habeat, dummodo revocatio procuratoris legitime fuerit intimata, per text. in Clement. unic. de renunciat. Paris. d. quaest. 25. numero 13. Quod procedit, siue revocatio sit expressa siue tacita; ut per Gloss. in d. Clement. unic. de renunciat. in verb. quomodolibet. Tacite autem multis modis revocatur procurator, & inter ceteros per constitutionem alterius procuratoris, ut in procuratore ad resignandum, tradit Paris. d. quaest. numero 3. etiam si procurator secundo loco constitutus, mandatum non acceptaverit. Mantica. de cens. lib. 7. tit. 22. numero 38. Bellamer. decis. 530. add. ad Burat. decis. 723. numero 7. Fallit tamen, nisi adhibita fuerit in secundo mandato clausula, citra revocationem, add. ad d. Burat. decis. 723. num. 7.

- 9 Sed dubium esse potest, quomodo fieri debeat ista notificatio revocationis mandati: qua in re concludendum est primò, quod si plures sint procuratores in solidum constituti, omnibus notificatio fieri debet: alias resignatio facta ab eo qui nescivit se revocatum, valebit: si verò procuratores constituti sint sine clausula in solidum; valebit resignatio facta per unum; quia in spiritualibus non habet locum cap. si duo, §. fin. de procur. in 6. ut bene comprobatur Rebuff. in conc. d. de sublat. Clement. literis, in verb. re-
- 10 signatione, vers. amplia, siue sit unus. † Sufficit autem quod intimatio revocationis fiat ipsi procuratori, vel collatori; ut dicitur in illa Clement. unic. de renunciat. † Intimatio autem quæ fit summo Pontifici, debet fieri tam in camera, quam in Cancellaria;
- 11 Paris. d. lib. 9. quæst. 26. numero 8. & 9. † Quæ verò fit procuratori, debet ipsimet fieri; nec sufficeret factum fuisse cursori, qui missus fuit ad sumendas expeditiones beneficij: quia cursor non teneretur credere alteri dicenti mandatum fuisse revocatum; nec si credat, teneretur revelare, nisi fuerit in retem productus; ut dicit Rebuff. loco proxime citato, in verb.
- 12 signatione, vers. Sexto. † An autem sufficiat sola scientia vel notitia revocationis, an verò pro forma requiratur intimatio; dubitavit Rot. decis. 130. numero 20. part. 6. recentior. quæ in eam videtur inclinare sententiam, ut sola notitia sufficiat: per text. in d. Clement. unic. ibi, notitia revocationis. Paris. d. quæst. 25. numero 29. † Sufficit etiam quod intimatio fiat ipsi parti, quando agitur de mandato ad permuandum, vel etiam ad resignandum in favorem certæ personæ: tunc enim cum persona sit certa, intimatio ipsi facta valida est: ut notavit Paris. d. lib. 9. quæst. 27. num. 10. & multis seqq.
- 13 Ista autem intimatio revocationis mandati ad resignandum, fieri debet re integra; nam si procurator revocatus consensum formalem præstiterit, antequam illi fuisset intimata revocatio; valent gesta per eum, & resignatio subsisteret, non obstante revocatione mandati.
- 14 Pro cuius rei intelligentia sciendum est, in praxi triplici modo considerari posse consensum in provisionibus beneficiorum. Primò dum præstatur consensus in parva data, qui vocatur parvus consensus, & hic non facit desinere rem esse integram: quia gratia non dicitur perfecta, nisi post signatam supplicationem, & ideo non obstante tali consensu, potest procedi ad revocationem procuratoris. Cokier ad regul. 43. alias 44. de consens. in resignat. & pension. numero 25. & 26. post Paris. de resign. lib. 1. quæst. 12. num. 42. Lotter. de re benefic. lib. 3. quæst. 16. num. 18. Gratian. discip. for. cap. 191. num. 3. & seqq.
- 15 Secundò consideratur tanquam consensus causalis, qui narratur in supplicatione, & in litteris pertinentibus ac si jam formaliter præstitus fuisset; & hic consensus est causa, & radix in qua fundantur provisiones, & concessionibus beneficiorum.
- 16 Tertiò, dicitur consensus formalis, qui præstatur in expeditione litterarum, juxta Regul. Cancell. 43. alias 44. de consens. in resign. & pens. vers. nec litera resignationis. Secundus consensus respicit substantiam gratiæ, & est de essentia illius, ut dicit Mohedan. de is. §. de renunciat. licet ibi talem consensum vocet formalem. Tertius verò consensus respicit solam expeditionem litterarum, & formalitatem extrinsecam, in vim regulæ Cancellariæ observandam: unde & illi solet Papa derogare. Lotter. de re benefic. lib. 4. quæst. 35. numero 1. Licet illius sententia non videatur ab aliis Doctoribus recepta, ut mox dicemus; † & propterea secundum illius opinionem.

Tom. I. Pars I.

nitionem explicatam d. cap. 35. post præstatum secundum generis consensum; nempe causalem; retn non esse integram, & non esse locum poenitentiae, quando videlicet talis consensus fuit præstitus post signatam supplicationem, cum appositione datæ per Datarium; ita ut inutiliter hoc casu revocetur mandatum, quamvis consensus, juxta regulam Cancellariæ, nondum fuisset pro expeditione litterarum extensus: ut explicat idem Lotter. d. lib. 3. quæst. 16. numero 51. vers. nihilominus.

Veruntamen alij Doctores contrarium tenuerunt, & inter ceteros Cokier ad d. regul. 43. alias 44. de consens. m. 26. & 27. nempe quod etiam si in superscriptione supplicationis dicatur, resignantem præstuisse consensum; tamen donec, & quousque non est datus formalis consensus, qui est cum expresse datur in camera, vel Cancellaria; & extenditur à Notario, licitum est recedere à resignatione, & procuratorem revocare: & talis est Curia stilus. Quod etiam decisum fuit apud Verall. decis. 217. n. 8. part. 1. & tradit Paris. de resignat. lib. 8. quæst. 8. numero 40. & 43. & omnium optimè Gratian. discip. forens. cap. 191. per tot. Ubi ostendit quod signatura fingitur obtenta eadem die qua parva data obtenta fuit; & expeditio litterarum retrahitur ad illud tempus: & quod post obtentam parvam datam, porrigitur supplicatio; & Notarius nondum extendit consensum procuratoris, sed solum notat diem consensus in tergo mandati: postea verò Notarius extendit illum consensum, non sub data dici qua fit extensus, sed sub illa data, qua annotatio facta fuit in tergo mandati: & tamen donec consensus fuerit extensus in Camera vel Cancellaria, potest fieri revocatio mandati. Et talis est stilus Curia, qui proedit non solum post correctam supplicationem; sed etiam post solutam compositionem Datario, ut bene explicat Gratian. d. cap. 191. num. 5. & 6. & seqq.

Et secundum hanc sententiam, non obstat ratio adducta per Lotterium, quod gratia perfecta dicitur per solam signaturam. Quia imò non dicitur perfecta ante litterarum expeditionem, ante quam gratia dicitur informis: ut notavit Paris. de resign. lib. 1. quæst. 12. numero 38.

Hodie tamen, ex stilo moderno Romanæ Curia questionem istam superfluum esse notavit Lotter. d. lib. 3. quæst. 16. numero 59. vers. est tamen verum; quia non prius consensus apponitur in dorso supplicationis signatæ, quam ille sit in Cancellaria præstitus, & in libris Camera extensus sub ea formalitate, quæ respicit tam signaturam, quam litterarum expeditionem.

Multòque magis superflua est inagatio ista in Gallia; in qua regula illa de Consensibus, minime observatur, tanquam contraria juri communi; quia inter admittam resignationem, & bullarum expeditionem resignans variare non potest secundum jus commune: per text. in Clement. 1. de renunciat. † Et ideo, si resignans ante bullarum expeditionem moriatur, poterit nihilominus procurator bullas expediti facere, tanquam quid dependens à procuratione, quæ jam executioni mandati cepta est, juxta text. in l. Iulianus ff. qui testis d. cogant. Et opinio illa Lotterij servatur in Gallia, nempe quod per verbum Fiat, gratia est absoluta, & negotium resignationis expeditum: atque ita iudicatum fuisse testatur Papon. lib. 2. tit. 8. de resignation. art. 13. Cod. decis. forens. lib. 1. tit. 30. decis. 17.

Verum non modica difficultas versatur in questione ne illa, utrum si mandatum factum fuerit ad resignandum eorum summo Pontifice, siue simpliciter, siue in

in favorem, sive etiam ad permutandum, possit postea illud idem beneficium coram Ordinario resignari, ante intimatam revocationem procuratoris in Romana curia constituti. Duæ siquidem in hac controversia fuerunt contrariæ opiniones. Prima, quod ligatæ sint manus Ordinarij, adeo ut conferre non possit, nisi prius procurator constitutus in curia revocatus fuerit, & illi intimata revocatio: quam opinionem sequutus fuit Barbat. quem citat & sequitur Paris. *de resign. lib. 9. quest. 25. numero 44. & multis seqq.* Joan. Selua *in tract. de benefic. part. 3. quest. 16. numero 3. vers. & subdit Felin. & vers. tamen contrarium.* Ubi additio marginalis testatur, opinionem illam in Gallia servari. Boër. *decis. 207. numero 6.*

Altera opinio est, prævalere resignationem factam à principali coram Ordinario, quamvis procurator ad Romanam Curiam missus, nondum fuisset revocatus; dummodò provisio Ordinarij præcedat collationem summi Pontificis: neque ligatas esse manus Ordinarij, per nuntij missionem ad summum Pontificem; quia sufficit quod procurator revocetur, licet revocatio illi non fuerit intimata, quando renunciatio domini præcedit renunciatio- nem procuratoris: ut tenet Felin. *in cap. ex parte Decani, num. 16. de rescript.*

25 Sed opinio Felini communiter reprobat, ut notavit Paris. *d. quest. 25. numero 53. in fin. & in Gallia sæpius pro opinione Seluæ, & Barbatæ fuit judicatum: ut apud Boër. d. decis. 207. Papon, lib. 2. tit. 8. des resignations, Arr. 15. Tournet. en ses Arrests benesiciels, lit. O, num. 1. † Qui sustinet dictam opinionem locum habere, sive revocatio procuratoris notificata fuerit, sive non: sed add. ad Papon, & arrestum prædictum relatum per Tournet in fine, licet non exigant intimationem, & notificationem intimationis; tamen existimant requiri scientiam dictæ renunciationis vel in procuratore, vel in Superiore resignationem admittente. Cod. *decis. forens. lib. 1. tit. 30. des resignations, decis. 19. & ibi add. in fin.* Qui omnes nituntur consilio cujusdam Doctoris Galli per eos allegato. Poterit tamen Ordinarius conferre per obitum, si Papa apposuisset manum per resignationem. Gonzal. *gloss. 52. num. 49.**

27 In casibus autem in quibus permixta est revocatio procuratoris ad resignandum constituti, si factæ fuerint expensæ pro executione mandati, debet revocans illas refarcire, & damna restituere, non modò ipsi procuratori, sed etiam parti, si illius interest, teste Rebuff. *in Concord. tit. de sublat. Clement. litter. in verb. resignatione, in 4. limit. vers. tamen is qui revocat.* Bald. *in l. si mandassem, in 3. colum.* Ubi dicit, quod si procuratoris aliquid interest, Dominus non liberatur ab interesse propter revocationem, quia procurator non est certificatus, & idè mandatum adhuc durat post revocationem ad effectum, ut con-

28 stituens teneatur ad interesse mandatarij. † Similiter respectu illius, cum quo procurator aliquid gessit, durat mandatum ad effectum consequendi damna & interesse, usque ad tempus revocations intimatæ: tenetur ergo constituens ad damna, sive consistant in expensis, sive in aliis damnis: ut bene *ibidem*

29 explicat Bald. † dicens illud interesse liquidandum esse juxta l. unic. *Cod. de sent. qua pro eo quod interest profer.* Idem tradit Gloss. *in Clement. unic. in verb. teneat, de renunciat. ibi, licet teneatur ad expensas &*

30 *interesse ejus cujus interfuit.* Et Felin. *in d. cap. ex parte Decani 33. num. 26. de rescript.*

31 Illud autem interesse difficilis est probationis; cum potius in facto, quam in jure consistat: l. qua-

tenus 24. ff. *de reg. jur.* idèd taxari & liquidari debet, juxta qualitatem personarum, locorum & temporum: per text. in l. Pomponius, *in fin. ff. de negot. gest. l. cum quem temere ff. de judic. aliàs nulla certa juris definitione comprehendere possunt, ut dicit Maynard. lib. 4. cap. 59. num. 4. l. fin. ff. de præst. stipul. Barbof. in l. 2. in fin. Cod. de rescind. vendit. † Et multum in hoc potest judicis arbitrium, ut dicit Menoch. *de arbitrar. cas. 116. num. 20. & cas. 120. num. 5.* Ubi dicit, quando agitur de interesse communi, non difficilis est illius probatio; aliud esse dicit in interesse singulari, quod ex communi valore probari nequit; sed ex qualitate personarum, & negotij: idèd conjecturis probari debet, & à judicis arbitrio dependet.*

Porro generalis est distinctio, ut aliud dicatur interesse intrinsecum, sive intra rem; aliud extrinsecum, sive extra rem: hæc enim est communis Doctorum distinctio, quamvis illam reprobet Scacc. *de commere. §. 7. gloss. 2. n. 91. fol. 454.* Sed loquitur contra communem sensum omnium Doctorum, in d. l. unic. *Cod. de senten. qua pro eo quod interest profer.*

In casu proposito, solum interesse intrinsecum, seu intra rem peti potest, veluti expensæ factæ pro expeditione ad urbem, pro nunciis, cursoribus & aliis similibus; non autem extrinsecum, seu extra rem: ex regula generali proposita per DD. in l. 1. *quando, Cod. unde vi, & nominatim per Plot. ibid. §. 1. num. 27. DD. in d. l. unic. & ibi Rebuff. in gloss. in verb. Dupli. Fumeus in tract. de eo quod interest, numero 43. & seqq. † Nempe quod quotiescumque alius quis actus sit lege permittente, & dando operam relicta, solum interesse intrinsecum debetur: quod etiam tradunt Bartol. Alexand. Castrenf. Jas. & alij omnes in l. nummis, ff. de jurejur. † Secus si illicite & cum delicto actus fiat; tunc enim omne interesse tam intra, quam extra rem deberi fatentur DD. citati. † Quod procedit, etiam si interesse illud exderet in duplo interesse commune, ut explicat Fachin. *lib. 1. controvers. jur. cap. 49.* Ubi ostendit, quod licet regulariter interesse non possit excedere duplum, tamen in delictis, & in obligationibus quæ ex delicto nascuntur, interesse duplum excedere potest: quod tamen nunc non discutio, quia est extra materiam nostram.*

Notandum etiam est hoc casu, solum interesse deberi quod processit immediate ex facto mandati, seu constitutis procuratorem; non autem quod mediatè: ex notatis per Jas. & alios in l. 2. §. si sit illo, num. 23. & 24. ff. *de verb. oblig.*

Ad secundam difficultatem respondetur, dictam resignantem non posse petere dictam pensionem contra bona, & redditus d. Abbatis sitæ intra monachiam S. D. N. Papæ, literis non consecratis: in decidit Manric. *decis. 286. Ricc. collect. 1665.* addit ad Ludovif. *decis. 440. num. 8.* Idque propter decretum, quod solet apponi in concessione pensionum cum hac clausula, vigore literarum Apostolicarum desuper conficiendarum, nec antea, aliàs prædicta pensio sit nulla. Ad hunc autem effectum literæ dicuntur expeditæ, quando sunt plumbatæ. Ludovif. *d. decis. 440. num. 5.*

Quod verò redditus beneficij qui sunt in Gallia non potest simpliciter Dominus Abbas resignans concedere viâ executivâ, pro consequenda pensione servata; tam propter clausulam appositam in simplici signatura, quod major expressio fieri possit in litteris; tum etiam quia talis est stilus curiarum Galliarum non possit procedi viâ executivâ per pignorationem bonorum, & reddituum, quamvis specialiter affecta fuerint.

fuerint pro solutione pensionis, nisi prius confectis literis, ut notavit Forget in tit. des pensions beneficielles, num. 17. vers. toutes fois les simples signatures, re-latus apud Bouchel. in sum. benefic. in verb. pensiones. Tria enim requiruntur, ut simplex signatura executionem habeat in Gallia. Primum, quod habeat attestacionem expeditionariorum, vel Notariorum Apostolicorum, aliarumve similium personarum expertarum in materia harum expeditionum. Secundo, quod talis attestatio, seu verificatio fiat potius coram iudice Ecclesiastico, quam alibi. Tertio, quod talis signatura fuerit homologata, & declarata exequutoria parte præfente, vel legitimè citata in iurisdic-tione seculari: ut declarat Forget loc. cit. num. 19. vers. mais je demanday. Eandem executionem denegari simplici signaturæ, pro consequenda pensione, tradit Bleyen. in tract. de benefic. tit. de pens. benefic. num. 26. in glos. K. Ubi dicit, non posse simplici signaturam executioni demandatæ, sine literis executorialibus.

Poterit etiam Dominus Abbas resignans, in defectum solutionis pensionis, intentare regressum & reditum ad pristinum beneficium & Abbatiam: quia clausula regressus in defectum solutionis, semper reservata censetur, & tacitè subintelligitur in omnibus provisionibus pensionum Ecclesiasticarum, & beneficialium; ad instar donationis quæ revocatur, si donatarius conditionem donationi appositam non adimpleverit: prout ita iudicatum fuisse per plurima arresta Curie Parlamenti, testatur Torneet in sua recollect. arrest. benefic. lit. P, numero 88. † Hos autem accessus & regressus qui in resignationibus beneficiorum conceduntur, ob non solutionem pensionis, non abstulit Concil. Trident. sess. 25. de reformat. cap. 7. teste Paril. de resignat. lib. 6. quæst. 5. num. 100. Barbof. in praxi exigendi pensiones, quæst. 9. num. 2. ubi fusiùs de praxi huius regressus. Vide infra cap. 69.

CAPUT XXVII.

De Beneficiorum vacatione ipso iure. De homicidio & assassinio, an & quando ex illis oriatur privatio ipso iure. De Beneficij impetratione sub falso nomine. De exprimenda accusatione in rescripto; & de beneficio habente curam habitum; & de beneficiis incompatibilibus. Publicationem in impetratione certo modo non esse necessariam. Utrum obtinens novum titulum, teneatur novam capere possessionem, si titulus sit confirmatorius primi.

SUMMARIUM.

- 1 Privatio beneficiorum ipso iure, in quibus casibus, & pro quibus delictis inducatur, & num. 5.
- 2 In quibus casibus inducatur privatio beneficij per solam Iudicis sententiam, & num. 7.
- 3 Pro homicidio, imò & pro parricidio nemo privatur beneficij ipso iure. Contra num. 12.
- 4 Crimen assassinij inducit privationem beneficij ipso iure.
- 5 Receptatores privantur beneficiis ipso iure in

- 6 assassinio. Intellige interveniente dolo, num. 7.
- 8 Assassinium non dicitur, nisi fiat mediante pecunia.
- 9 Privatus ipso iure beneficiis, non potest resignare etiam ante sententiam.
- 10 Quid si privatus per sententiam appellaverit, & post appellationem resignaverit.
- 11 In Gallia, licita est etiam resignatio ante sententiam, si beneficium non vacet ipso iure.
- 12 Non modo simplex resignatio, sed etiam in favorem licita est, in non vacantibus ipso iure.
- 13 Resignatio Beneficij ipso iure non vacantis, sit coram Papa; dimissio vero coram Ordinario.
- 14 Quæ clausula apponi debeat, ut delinquens in præiudicium impetrantis resignare non possit.
- 15 In impetratione fieri debet mentio litis pendentis super accusatione. Et num. 35.
- 16 Accusatus potest resignare etiam post conclusum in causa, quando non privatur ipso iure.
- 17 Accusatus potest resignare in favorem coram summo Pontifice, etiam post conclusum in causa, secundum anteriorem sententiam: licet alij contrarium sentiant.
- 18 Resignari non potest beneficium post impetrationem, si illa devenit ad notitiam possessoris, propter illius malam fidem, & propter clausulam decreti irritantis.
- 19 Contrarium tenuit Garz. cuius sententia repro-batur num. 21. licet opinio Garzia sit in iure ve-rrior, sed communis est in contrarium.
- 20 Quando privatio oritur ipso iure, interim tamen ante sententiam declaratorium facili, possessor manutendus est.
- 21 Sententia condemnans ad poenam ratione delicti, non operatur privationem in iis quæ illam non in-ducunt ipso iure, nisi privatio expresse per sen-tentiam declaretur.
- 22 Quando privatio inducitur ipso iure, sufficit sen-tentia condemnatoria delicti, absque expressione pene privationis.
- 23 Sola condemnatio ad carceres perpetuos non infert poenam privationis beneficiorum.
- 24 Omnis gratia in qua falsum narratur, nulla est, & invalida.
- 25 Simonia non committitur punibilis, nisi probata conventionione, & illius effectuione.
- 26 Reservatio beneplaciti summi Pontificis omnem Simoniam excludit.
- 27 Amplia, ut etiam hoc procedat in beneficiis Gallia.
- 28 Fallit, si beneplacitum fuerit reservatum dunta-xat animo fraudem obrependi.
- 29 Impetratio beneficij falso expresse nomine nulla est.
- 30 Quæ sit vis illius clausule, Quod major expres-sio fieri possit in literis.
- 31 Qualitas Doctoris dicitur confrontatio aquivoca, quia pluribus convenire potest.
- 32 Quando duo reperiuntur ejusdem nominis, identi-tas debet probari per demonstrationes conclu-dentes, & non dubias, seu equivocas.
- 33 Impetrans debet facere mentionem aliorum benefi-ciorum quæ obtinet, alias gratia est nulla.
- 34 Amplia, ut exprimenda sint beneficia obtenta, quantumcunque modici valoris.
- 35 In Gallia non debet exprimi quæ beneficia quis jam obtineat, quando agitur de collationibus Re-giis.
- 36 Nec expressio obtentorum requiritur in permutatio-nibus.
- 37 Quantitas beneficij curati habitum, non est expri-menda in impetratione.